

MEDYAYA YANSIYAN TAMAMLANMIŞ 15-19 YAŞ ARALIĞINDAKİ İNTİHARLARIN ANALİZİ VE SOSYAL HİZMETİN ÖNLEYİCİ ROLÜ

AN ANALYSIS OF COMPLETED SUICIDES IN THE AGE RANGE OF 15-19 REFLECTED IN THE MEDIA AND THE PREVENTIVE ROLE OF SOCIAL WORK

Yücel KORKMAZ

İstanbul Sabahattin Zaim Üniversitesi

Sosyal Hizmet

yucelkorkmazyk@hotmail.com

ORCID: 0000-0002-3355-3117

ÖZ

ABSTRACT

Geliş Tarihi:

03.04.2023

Kabul Tarihi:

08.02.2024

Yayın Tarihi:

20.03.2024

Anahtar Kelimeler

Tamamlanmış

İntihar

Ergen İntiharları

Sosyal Hizmet.

Keywords

Completed Suicide,

Adolescent Suicide,

Social Work

Dünya genelinde kamu sağlığı problemi olarak görülen intihar eylemlerinin en çok 15-19 yaş aralığındaki ergenlik döneminde gerçekleşmesi dikkat çekmektedir. Bu doğrultuda medyaya yansıyan 200 haber metin içeriği incelenerek 42 tamamlanmış ergen intihar vakası belirlenmiştir. Belirlenen vaka metinleri nitel araştırma yöntemi kullanılarak içerik ve betimsel analizleri yapılmıştır. Araştırma çerçevesinde ergenlik dönemi ile intihar eylemi arasındaki ilişkiye vurgu yapılarak sosyal hizmetin önleyici rolü doğrultusunda intihar eylem oranlarının azaltılması amaçlanmaktadır.

Araştırma bulgularına göre intihar vakaları öğrenim görülen sınıfa göre kız öğrencilerde en fazla 10. sınıfta, erkek öğrencilerde ise 12. sınıfta görülmektedir. Ergenlerin intihar eylemini gerçekleştirme yöntemi bakımında ise ilk sırada atlama, sonrasında kendini asarak ve son olarak ateşli silah kullanma şeklinde eylemi gerçekleştirdikleri bulgusu edinilmiştir. Haber içeriklerinde intihar nedenine yer verilen araştırma sonuçlarına göre ise ilk sırada olumsuz aile ilişkileri, duygusal ilişki, suçlanma, taciz ve hastalık gibi nedenler gelmektedir.

It is noteworthy that suicide acts, which are seen as a public health problem worldwide, occur mostly in the adolescence period between the ages of 15-19. In this direction, 42 completed adolescent suicide cases were determined by examining 200 news contents reflected in the media. Content and descriptive analyzes of the identified cases were made using the qualitative research method. Within the framework of the research, it is aimed to reduce the suicide rate in line with the preventive role of social work by emphasizing the relationship between adolescence and suicide.

According to the research findings, suicide cases are mostly seen in the 10th grade in female students and in the 12th grade in male students, according to the class in which they are educated. In terms of the method of committing suicide, it was found that the adolescents performed the act in the form of jumping first, then hanging themselves, and finally using a firearm. According to the results of the research, in which the reason for suicide is included in the news content, the reasons such as negative family relationships, emotional relationships, accusations, harassment and illness come first.

DOI: <https://doi.org/10.30783/nevsosbilen.1276329>

Atıf/Cite as: Korkmaz, Y. (2024). Medyaya yansıyan tamamlanmış 15-19 yaş aralığındaki intiharların analizi ve sosyal hizmetin önleyici rolü. *Neşehir Hacı Bektaş Veli Üniversitesi SBE Dergisi*, 14(1), 1-14.

Giriş

İntihar, bilinçli ve isteyerek bireyin kendi yaşamına doğrudan ya da dolaylı olarak son vermesidir (Durkheim, 1992). Bireyin kasıtlı olarak kendine zarar verme eylemini (Naghavi, 2018: 1) Freud ise daha özel bir tanımla bireyin içinde bulunduğu depresyon durumunun ortaya çıkan en ciddi şekli olarak tanımlamaktadır (Cüceloğlu, 1997).

Literatürde genelde “intihar düşüncesi”, “intihar eylemi” ve “tamamlanmış intihar” şeklinde vakalar sınıflandırılmaktadır (Demircan & Karbeyaz, 2022: 594). Bu bağlamda intihar bir düşünce ile başlayarak bireyin ölüm planı yapmasıdır. Düşüncenin eylem şekline dönüşerek planlandığı şekilde gerçekleşmemesi durumunda intihar eylemi girişim düzeyinde kalmaktadır. Ancak planlandığı şekilde gerçekleşmesi durumunda ise tamamlanmış intihar olarak ifade edilmektedir (2017 s. 138-139). Bu durum ilkel toplumlarında kahramanlık ve cesaret sembolü iken günümüzde ise psikiyatrik bozukluk ya da hayatta kalma güdüsüne karşı olumsuz bir eylem olarak görülmektedir (Balcıoğlu & Abanoz, 2009: 17).

İntihar düşüncenin oluşmasında ya da intihar eyleminin gerçekleştirilmesinde biyolojik, psikolojik, sosyal, kültürel etkileşimler ile bölgesel ve çevresel faktörler etkili olmaktadır (Sabawoon, Keyes, Karam, & Masfety, 2022: 15). Ayrıca yaş, cinsiyet, dini inanış, sosyal ve ekonomik durum gibi faktörler de önemlidir (Demircan & Karbeyaz, 2022: 594). Ancak intihar vakalarında birçok faktör etkili olmakla birlikte genelde ilk sırada psikiyatrik rahatsızlıklar gelmektedir (Eskin vd, 2006: 267).

Dünya genelinde intiharlar, yaşa, cinsiyete, sosyolojiye, yaşadığı coğrafyaya ve iklime göre farklılıklar ve belirgin değişiklikler gösterse de küresel boyutta karmaşık bir halk sağlığı problemidir (Turecki & Brent, 2017). Bu problemin iklimsel etkisine vurgu yapan araştırma sonucuna göre yaz aylarında intihar oranlarının diğer mevsimlere göre daha fazla olduğu belirtilmektedir (Şevik, Özcan, & Uysal , 2012). Ayrıca yaşadığı toplum yapısına göre intihar vakaları ise kentsel alanlarda %75.11 oranında gerçekleşirken kırsal alanlarda ise %24.89 oranında gerçekleşmektedir (Şahbaz, 2022). Buradan hareketle intihar vakalarına etki eden birçok faktör olmakla birlikte özellikle yaş faktörü daha etkilidir. Çünkü intihar vakaları Avrupa ülkelerinde olduğu gibi Türkiye’de de 15-19 yaş aralığında ergenlik döneminde daha fazla gerçekleşmektedir (Siyez, 2006: 414). Bundan dolayı son yıllarda artan ergen intiharları ve haberleri dikkat çekmektedir. Bu haberler tüm topluma etki ettiğinden ergen intihar haber metinlerinin farklı boyutlardan incelenmesi önem arz etmektedir. Ayrıca araştırma kapasamında medyaya yansıyan ergen intihar haber metinlerinin farklı boyutlardan inlenmesi olduğundan öncelikli olarak intihar ve ergenlik dönemi arasındaki ilişkinin ve sosyal hizmetimin önleyici rolüne de vurgu yapılması gerekmektedir.

Ergenlik Dönemi ve İntihar

Bireyin yaşamında gelişimsel dönemlerin en önemlilerinden biri çocukluktan yetişkinliğe geçiş süreci olan ergenliktir. Ergenlik, bireyin biyopsikososyal özelliklerinin belirlenmesi ve anlaşılması açısından önem arz etmektedir (Zastrow & Kirst-Ashman, 2017: 395-397). Çünkü bireyin yoğun fiziksel ve duyuşal süreçlerden geçerek kişisel ve sosyal kimliğinin inşa edildiği kritik bir dönemdir (Derman, 2008: 19).

Ergenlik dönemindeki birey daha özgür yaşama isteği ve sorumluluk almaktan kaçınma gibi istekleri aile ile olan ilişkilerine zarar vermektedir. Ailesiyle sorunlar yaşayan birey, aileden uzaklaşarak zararlı alışkanlıklara yönelmekte ve bu durum intihar riskini artırmaktadır (Cansız Kösesoy & Şahin , 2022: 276). Ayrıca yapılan araştırma sonuçlarına göre ebeveynler arasındaki problemler ve uyumsuzluklar, sağlıksız bir çocukluk dönemi geçirilmesi ve ergenlik dönemindeki kişiler ile ilişkilerinde yaşanan olumsuzluklar bireyin son ergenlik döneminde intihar girişimi için yüksek risk oluşturmaktadır (Johnson, ve diğerleri, 2022). Diğer bir araştırma sonucuna göre ise yetişkin yaştaki intiharların sağlıksız aile işlevselliği ile arasında ilişki bulunmazken erken yaşlardaki intiharların sağlıksız aile işlevselliği ile ilişkili olduğu belirtilmektedir (Kırman, 2020: 45). Bu bağlamda ebeveyn ve ergen ilişkisinin sağlıklı olması önemlidir. Çünkü araştırma verilerine göre anne ve baba arasında tartışma, şiddet ve boşanma gibi durumlar ergenleri olumsuz etkilemektedir. Bu olumsuz olayların artması durumunda ise sağlıklı ergenlere göre onlar daha fazla intihara yönelmektedir (Öztürk, 2022: 98). Fakat ebeveyn

modellğine ve desteğine en çok ihtiyaç hissettiği dönemde aile ile arasındaki ilişki ve iletişim sağlıklı olması ergenlerin intihar riskini azaltmaktadır (Korap, 2013: 139).

Uluslararası literatür sistematik bir şekilde inceleme yapılarak 128 araştırmada 513.188 ergeni kapsayan sonuçlara göre ergenlerden %29.9'u intiharı dūřündükleri belirtilmektedir (Evans , Hawton, Rodham , & Deeks, 2005). Bu bağlamda ergenlik döneminde intihar vaka sayıları tüm dünyada her geçen gün artan bir sorun olarak karşımıza çıkmaktadır. ABD ve AB'de en fazla 15-19 yař aralığında ergenlik döneminde intihar vakaları gerçekteşmektedir (Siyez, 2006, s. 414) . Türkiye'de ise ABD ve AB oranları kadar olmasa da en fazla 15-19 yař aralığında intihar vakaları görülmektedir (Devrimci Özgüven & Sayıl , 2003: 326-327).

Yaş gruplarına göre tamamlanmış intihar oranlarına bakıldığında %61 oranında 15-24 yaş aralığındadır (Oto, Özkan, & Altındağ, 2004). Türkiye İstatistik Kurumu 2019 yılı verilerine göre ise 15 yaş öncesi intihar vaka oranı 0,62 iken 15-19 yaş aralığındaki intihar oranları 4,95 olarak verilmektedir (TÜİK, 2019). Araştırmalar incelendiğinde ergenlik döneminde intihar oranları diğer dönemlerdeki intihar oranlarına göre artış göstermektedir (Eskin, 2012). Çünkü ergenlik birey, hayatında kritik bir döneme sahip olması, yaşadığı aile ile kuşak problemleri, dürtüsel ve duygusal reaksiyonlarının hızlı tepki vermesi, iç çatışmalar yaşaması ve zararlı alışkanlıklara yönelmesi gibi nedenlerden dolayı intihar oranları daha yüksektir (İpek vd, 2022: 29).

Ergenlerin karşılaştıkları çeşitli olumsuzluklar intihar riskini arttırmaktadır (Öztürk, 2022: 98). Siyez'in (2006) ulusal ve uluslararası çalışmaları analiz ederek ergenlerin intihar risk faktörlerini, ailesel (ergen ve aile çatışmaları), durumsal (reddedilme, sevgiliden ayrılma, başarısızlık ve bireyin çevresinden kaynaklı problemler), psikopatolojik (depresif bozukluklar ve madde kullanımı) ve biyolojik (serotonin hormonunda işlevsel bir bozukluk) risk faktörleri şeklinde aktarmaktadır (Siyez, 2006: 415-417). Yapılan bir klinik çalışmaya göre (NLR) trombosit lenfosit oranı ile (MLR) monosit lenfosit oran değerleri karşılaştırıldığında intihar girişiminde bulunan ergenlerde bu oranın diğerlerine göre daha yüksek olduğu bulgulanmıştır (Kara & Bağcı, 2022: 309). Buradan hareketle Amerikan akademisi, 15-19 yaş aralığındaki ergenlerin ölüm nedenleri arasında intihar ikinci sırada olduğunu belirterek bu durumu önleyebilmek için intihar riski taşıyan ergenler önceden tespit edilerek gerekli müdahaleler yapılması gerektiğini ifade etmektedir (Shain , ve diğerleri, 2016). Bu doğrultuda klinik verileri ile geçmişe dönük psikososyal risk faktörleri incelenerek bireye yönelik sağlıklı bir müdahale yapılarak intihar riskini azaltmak mümkündür (Zortea vd, 2020).

Ergenlik döneminde intihar vakaları analiz edildiğinde uzun süre intihar dūřüncesi olan bireylerin planlı ve daha öldürücü yolları tercih ettikleri tespit edilmiştir (Cansız Kösesoy & Şahin , 2022: 270). Bu bağlamda Türkiye İstatistik Kurumu 2019 verilerine göre intihar şekli bakımından ilk sırada ası, ikinci sırada ateşli silah kullanmak ve üçüncü sırada ise yüksekten atlama şeklinde gerçekteşmesi bu durumu desteklemektedir (TÜİK, 2019). Buradan hareketle ergenlerin öldürücü yolları planlarken atlama gibi eylemleri ise plansız ve bir anda gerçekteştirdikleri dūřünölmektedir.

İntiharın Önlenmesinde Sosyal Hizmetin Rolü

Sosyal hizmet, bireyin iyilik halinin artırılması ve sosyal değişimi gerçekteştirmek için birey ilişkilerinde, sorun çözmeye, güçlendirmeye ve özgürleştirmeye yardımcı olan bir disiplin olarak ifade edilebilir (Guni, 2017: 38). Bu bağlamda bireyin kendi hayatı üzerinde denetim ve karar kabiliyeti ile karşılaştıkları sorunları çözmeye çeşitli yönlerden beceri ve yeteneğini geliştirerek sağlıklı ve mutlu bir yaşam sürmesine destek olmaktadır (Cılga, 2004: 32). Ayrıca çeşitli sorunlar sonucunda intihar riski ya da intihar dūřüncesi olan bireylere yönelik sosyal hizmet disiplini fonksiyonel bir müdahale planı doğrultusunda çalışma yapmaktadır (Akçe & Dođan, 2020). Bu çalışmalar ile bireyin beceri ve kabiliyetini geliştirerek güçlenmesine ve sağlıklı duruma gelerek hayatna devam etmesine destek olmaktadır. İlaveten intihar davranışı açasından riskli grupta değerlendirilen bireylere yönelik planlı ve çok boyutlu müdahaleler de bulunmaktadır.

Sosyal hizmet, "çevresi içinde birey" mantığı ile hareket ederek bireyi biyolojik, psikolojik, sosyal ve toplumsal alanlarda bir bütünlük içinde, birbiri ile ilintili ve çok boyutlu bir şekilde ele almaktadır (Sheafor & Horejsi, 2016: 27). Bu bağlamda bireyin, sosyal ve toplumsal hayata daha aktif ve sağlıklı bir şekilde katılabilmesi için taleplerinin karşılanması ve sorunlarının çözümlenmesi amacıyla çalışmalarında koruyucu, önleyici, geliştirici ve değerleştirici

yöntemler kullanmaktadır (Duman, 2000: 34-35). Ayrıca mikro, mezo ve makro düzeylerde çok boyutlu şekilde destekler vererek (Özkan & Selcik, 2006: 432) bireyin ilişkilerindeki sorunları çözen ve iyilik halinin artırılmasını sağlayarak toplumsal değişmeyi destekleyen bir disiplindir (Şeker, 2011: 145). Buradan hareketle sosyal hizmet disiplini, intihar riski olan bireylere yönelik mikro ve mezo düzeyde planlı bir müdahale yöntemi ile destekler vererek bireyin iyilik halinin sağlanmasında önemli rol üstlenmektedir (Zastrow, 2016).

Tüm toplumlarda önemli sorunlarından biri olan intihar olgusunun çözülmesi ve önlenmesi önemlidir. Bu problemi çözme konusunda riskli bireylerin biyolojik, psikolojik ve sosyolojik faktörlerinin iyi tanınması ve anlaşılması önem arz etmektedir. Bu araştırma kapsamında Türkiye’de 15-19 yaş aralığında intihar eden ergenlerin intihar sebepleri ve intihar etme şekilleri haber metinleri üzerinden analiz edilmektedir. Ayrıca ergenlik dönemi ile intihar eylemi arasındaki ilişkiye vurgu yapılarak intihar sorunun çözümüne yönelik sosyal hizmet perspektifinden neler yapılabileceği amaçlanmaktadır.

Yöntem

Bu araştırma nitel araştırma yöntemine göre tasarlanmıştır. Nitel araştırmalarda elde edilen veriler üzerinden genelleme yapılması bir sınırlılık oluşturmaktadır. Bu tür sınırlamalar nicel araştırmalarda da olabilir ancak nitel araştırmada sosyal olayların doğası gereği yaşanan olayın tekrarlanması mümkün olmadığından genelleme güçtür (Büyüköztürk vd, 2020: 263). Ayrıca nitel araştırma yöntemi ile konu hakkında derinlemesine ve ayrıntılı veriler toplanarak içerik ve betimsel analizler yapılabilmektedir. Bu bağlamda toplanan veriler içerik analiziyle daha derin bir inceleme yapılarak kavram ve temalara ulaşılırken betimsel analizde ise elde edilen verilerin çarpıcı bir şekilde yansıtmak için doğrudan alıntılar yapılmaktadır. İçerik analizinde amaç elde edilen veriler üzerinden kavram ve ilişkileri ortaya çıkarmak iken betimsel analizde ise amaç elde edilen verilerin belirli bir düzen içinde yorumlanarak okuyucunun anlayacağı şekilde aktarmaktır (Yıldırım & Şimşek, 2013: 255-259).

Bu araştırma kapsamında on gün boyunca internet arama motoru üzerinden son beş yılda “intihar etmiş öğrenci” ve “intihar etmiş liseli” şeklinde arama yapılmıştır. Tarama sonucu 200 haber metnine ulaşılmıştır. Bu haber içerikleri toplam on beş gün boyunca okunarak aşağıda belirtilen kriterlere uygun olmayan içeriklerin elenmesi sonucu kalan 42 haber araştırma konusuna dahil edilmiştir. Daha sonra bu 42 haber konusuna göre tasnif edilmiş ve içeriklerinden metin olarak sunulacak olanlar ise bir düzen içerisinde yorumlanarak aktarılmıştır. Bu kapsamda araştırmaya dahil edilme kriterleri aşağıdaki gibidir.

- Kurumsal yapısı olan haber siteleri araştırmaya dahil edilmiş ancak sosyal medya platformları dahil edilmemiştir.
- Medyaya yansıyan intihar haberlerinin içeriğinde tamamlanmış intihar olanlar dahil edilmiştir.
- Tamamlanmış intihar haberlerinden 15-19 yaş aralığında olanlar ve herhangi bir lisede eğitim alan öğrenciler dahil edilmiştir.
- Verinin teyit edilebilmesi için herhangi bir okulda öğrenci olmasına dikkat edilmiştir.
- Haber içeriğinde yeterli bilgiye yer verilmeyen (yer, zaman, okul, isim vb.) ve haberin doğruluğundan şüphelenilen intihar haberlerine yer verilmemiştir.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Bu araştırma haber metinleri üzerinden belirlenen toplam 42 haber metninin incelenmesiyle sınırlıdır. Ayrıca tamamlanmış intihar vakaları resmi kayıtlardan elde edilemediği için haber metinleri üzerinden edinilen bilgilerin doğruluğu ve haber metnini aktaran haber sitesinin güvenilirliği ile sınırlıdır.

Bulgular

Bu araştırma kapsamında 200 haber metni incelenerek intihar eden lise öğrencilerinden araştırmaya uygun 15-19 yaş aralığında 42 tamamlanmış intihar vakası metni seçilmiştir. Seçilen vaka metinlerinin içerik ve betimsel analizleri yapılarak belirli tema ve kategoriler şeklinde bulgular başlığı altında verilmektedir.

Tablo 1. İntihar Eden Ergenlerin Yaşa Göre Sınıf Dağılımı

	Cinsiyet	15	16	17	18	19	Toplam
9. Sınıf	Kadın	1					1
	Erkek	1					1
10. Sınıf	Kadın	1	10				11
	Erkek	2	5				7
11. Sınıf	Kadın		2	3			5
	Erkek			1			1
12. Sınıf	Kadın			1	4		5
	Erkek			6	3	2	11
Toplam		5	17	11	7	2	42

Tablo 1’de görüldüğü üzere intihar vakalarının yaşa, cinsiyete ve öğrenim gördüğü sınıfa göre dağılımı verilmektedir. En fazla intihar vakasının kadınlarda 16 yaş ve 10. sınıfta gerçekleşirken erkeklerde ise en fazla 17 yaş ve 12. sınıfta gerçekleştiği anlaşılmaktadır. Ayrıca araştırma bulgularına göre kadın intiharları daha fazla iken TÜİK’in 2019 yılı 15-19 yaş aralığı intihar verileri göre ise erkek intiharları daha fazla olduğu görülmektedir.

Tablo 2. İntihar Eden Ergenlerin İntihar Yöntemine Göre Dağılımı

	Cinsiyet	15	16	17	18	19	Toplam
Atlayarak	Kadın	2	5	2	2		11
	Erkek	1	2	3	1		7
Ası	Kadın		3	1			4
	Erkek	2	1	4	2		9
Ateşli Silah Kullanarak	Kadın		3	1	1		5
	Erkek		2		1	2	5
Boğulma	Kadın		1				1
	Erkek						
Toplam		5	17	11	7	2	42

Araştırma verilerine göre tablo 2’de görüldüğü üzere 15-19 yaş aralığı intihar yöntemi bakımından ilk sırada atlama, ikinci sırada ası, üçüncü sırada ise ateşli silah kullanarak intihar eylemini gerçekleştirdikleri anlaşılmaktadır. TÜİK’in 2019 yılı verilerine göre ise 15-19 yaş aralığında intihar şekli bakımından ilk sırada ası, ikinci sırada ateşli silah kullanarak ve üçüncü sırada ise yüksekten atlayarak intihar eylemini gerçekleştirdikleri görülmektedir.

Tablo 3. İntihar Eden Ergenlerin İntihar Nedenine Göre Dağılımı

	Cinsiyet	15	16	17	18	19	Toplam
Aileyle Tartışma	Kadın		4	1			5
	Erkek		1				1
Duygusal İlişki	Kadın		1				1
	Erkek	1				1	2
Başarı ve Aile Baskısı	Kadın						
	Erkek			3			3
Hastalık	Kadın						
	Erkek		2	1			3
Suçlama	Kadın	1					1
	Erkek			1	1	1	3
Taciz	Kadın		1	1	1		3
	Erkek						
Bilinmeyen	Kadın	1	6	1	3		11
	Erkek	2	2	3	2		9
Toplam		5	17	11	7	2	42

Araştırma verilerine göre tablo 3’de verildiği üzere haber metni içerisinde intihar nedeni belli olmayanlar ilk sırada gelmektedir. İkinci sırada aile üyeleri ile yaşanan sorunlar, üçüncü sırada ise suçlama gelmektedir. TÜİK’in 2019 yılı 15-19 yaş aralığında intihar nedenleri verilerine göre ilk sıralarda diğer ve bilinmeyenler gelirken ikinci sırada hastalık üçüncü sırada ise aile geçimsizliği gelmektedir.

Medyaya yansıyan tamamlanmış intihar vakalarının haberleştirilmiş metinlerinin analizi yapılarak belirli bir içerik şeklinde sunulmuştur. İçerik analizi yapılan haber verileri yukarıda tablolar şeklinde verilmektedir. Aşağıda ise çarpıcı örnekler üzerinde vakaların betimsel analizi verilmektedir.

İntihar vaka metni hangi haber sitesinden alınmış ise o haber sitesinin bilgisi, intihar edenin cinsiyeti, yaşı ve yaşadığı şehirler verilmiştir. Ayrıca haber metninde isim verilirken bu çalışmada intihar edenlerin isim ve soyadın ilk harfine yer verilmiştir. Bireyden çok olgulara ve olaylara vurgu yapılmaya çalışılmıştır.

İntihar eden ergenlerin birçok problemleri olduğu anlaşılmaktadır. Ancak bazı ergenler intihar etmeden önce intihar eylemini gerçekleştireceği ile ilgili bilgiler çevresine verirken bazı ergenlerin ise bir anlık karar ile intihar eylemi gerçekleştirdikleri ifade edilebilir.

İstanbul Sultangazi 75.Yıl Mahallesi’nde pazartesi günü lise son sınıf öğrencisi K. B. eve geç gelince babasıyla bir süre tartıştı. Babası telefonunu elinden alınca K. B. sinirlenerek odasına kapandı. B. gece 23.00 sıralarında 15. kattaki evlerinin balkonundan atlayarak intihar etti. (İstanbul, erkek, yaş 16, DHA)

Ergenlik döneminde sağlıklı iletişim ya da problem durumlarında çocuklar en çok baba ile çatışma halinde oldukları anlaşılmaktadır. Babaların ergenlik dönemindeki çocukları ile ilişkilerinin ve iletişimlerinin niteliği önemlidir. Ancak olumsuz durumlarda ise çocuklar kendi için kurtuluş olarak gördüğü intihar eylemini gerçekleştirdiği görülmektedir.

Aşağıdaki diğer bir örnekte ise ergenlik döneminde anne ve kız arasında yaşanan tartışmanın olumsuz bir sonucu olarak tamamlanmış intihar vakası verilmektedir. Sağlıklı ilişkilerde ergenlik döneminde erkek çocuklar babayı rol model alırken kız çocukları ise anneyi rol model almaktadırlar. Ancak sağlıklı ilişki ve iletişim durumunda ise en çok kız çocukları anne ile çatışma halinde oldukları anlaşılmaktadır.

Annesiyle benüz bilinmeyen bir nedenle tartıştı. Tartışmadan sonra odasına kapanan genç kız, uzun süre dışarı çıkmadı. Saat 03.00 sıralarında kızını merak eden baba, odaya girdiğinde kızının ipe asılı cesedini buldu. (Adana, kız, yaş 17, Sözcü)

Bu vakada anne ve ergen kız tartışmasının olumsuz sonucu verilmektedir. Haberin içeriğinde sebep belirtilmemiş ancak intihar eyleminin öncesinde yaşanan olumsuzluklar neden olduğu tahmin edilmektedir.

Ergenlik döneminde intihar vakalarının nedenlerinden biri de akademik başarı veya sınav kaygısı gelmektedir. Ergenler üzerindeki üniversite kazanma ve meslek edinme gibi endişeler ve ebeveyn baskıları intihar eylem riskini artırmaktadır.

Fen lisesinde öğrenim gören öğrenci hafta sonu okulda deneme sınavına girdi. İddiaya göre, deneme sınavında yaşanan bir olumsuzluk üzerine öğretmeni genci uyararak, ailesine durumlar ilgili bilgi verdi. Olayı öğrenen anne dün akşam saatlerinde gençle tartıştı. Ardından odasına geçen Z.Ç., burada ismi öğrenilemeyen kardeşi ile oturduğu esnada bir anda balkona çıkıp kendisini 5 kattan boşluğa bıraktı. Yapılan müdahalelere rağmen kurtarılamayarak hayatını kaybetti. (Afyonkarahisar, Erkek, yaş 17, Egetelgraf)

Bu vakada öğrencinin deneme sınavında öğretmeni ile ne gibi bir sıkıntı yaşadığı bilinmiyor ancak anne ile tartışmaya neden olduğu anlaşılmaktadır. Tartışma sonrası odasında kardeşi ile otururken bir anda intihar eylemini gerçekleştirdiği görülmektedir.

Ergenlik döneminde hassas bir süreçten geçen çocuklar karşı cinsle duyduğu duygunun karşılık bulmaması ya da farklı bir şekilde olumsuz sonuçlanması gibi nedenler intihar eylemine sebep olmaktadır. Aşağıdaki örnekte görüldüğü üzere çocuğun farklı bir durumdan mı yoksa duygusal ilişkinin etkisinde kalarak mı intihar eyleminde bulunduğu vaka verilmektedir.

15 yaşlarındaki iki erkek öğrenci sabah evlerinden okula gitmek için çıktı. Okula gitmeyen 2 arkadaş Çamlık Tabiat Orman Parkının iç kısımlarında tepelik bir alana çıkan iki arkadaş buradan öğle saatlerinde sınıf arkadaşına konum atarak bunu aileme ilet mesajı gönderdi. Sonrasında intihar eden çocukların cep telefonunda ise "Her şey için teşekkür ederim ama yolun sonuna geldim. Bugüne kadar bana verdiğin sevgi için teşekkür ederim. Ben şimdi intihar edeceğim. Arkadaşımın beraber sakın üzülme öldüğüm için ağlama da çünkü ben öleceğim için mutluyum. Bu hayattan kurtulduğum için sadece son kez sarılsaydım yeterdi ama olsun gerçekten üzülme görüşürüz iyi yaşa güzel yaşa" şeklinde mesaj attığı görülmektedir. (Karabük, Erkek, Yaş 15, Milliyet)

Bu vakada ergen duygusal ilişkinin etkisinde kalarak mı yoksa farklı sebeplerden dolayı mı intihar eyleminde bulunduğu tam anlaşılmaktadır Ancak intihar etmeden önce gönderdiği mesajdan duygusal ilişkinin etkisinde kalarak intihar ettiği düşünülmektedir. Ayrıca iki akranın intihara planlı bir şekilde gitmeleri de olumsuz akran etkisine örnek olarak verilebilir. Aşağıdaki örnekte ise kız çocuğunun yaşadıklarının etkisinde kalarak planlı bir şekilde intihar eyleminde bulunduğu vaka verilmektedir.

Yaklaşık 100 metrelik uçurumdan zemindeki karların üstüne atlayarak ağır yaralanan E. kaldırıldığı hastanede yaşamını yitirdi. Annesi yıllar önce ölen E.'nin çantasında Okul kitaplarının içinde 'Sevgili ailem, babacığım. Seni anlayamayacağın kadar çok seviyorum. Ben annemin yanına gidiyorum. Elveda' yazılı not bulundu. Genç kızın ayrıca notun alt kısmında daire içinde 'Serkanım elveda' da yazdığı görüldü. (Sivas, Kız, Yaş 16, Milliyet)

Bu vakada ise kız çocuğun anneye en çok ihtiyaç duyduğu zamanda annenin yokluğu onu olumsuz etkilemiştir. İntihar etmeden önce bıraktığı nottan da anlaşıldığı üzere kız çocuğunun anne özlemi ile duygusal ilişkinin yoğun etkisinde kalarak intihar eyleminde bulunduğu anlaşılmaktadır.

Ergenlik döneminde çocukların yaptıkları ya da yapmadıklarında dolayı onlara yöneltilecek itham ve suçlamalar konusundan dikkat edilmesi gerekmektedir. Çünkü daha büyük sorun ve problemlere neden olabilir. Aşağıdaki vakada ergenlere yönelik yapılan itham ve suçlamaların intihar eylemine neden olduğu görülmektedir.

Ticaret Meslek Lisesi'nde 12'nci sınıf öğrencisi tenefüs sırasında arkadaşları şaka amacıyla kızlar tuvaletine itti. İçerideki kızların bağırması üzerine "Resminizi çektim" dedi. Kız öğrencilerin okul müdürüne şikâyetle bulunması üzerine okula polis sevk edildi. Polisler, 'cinsel taciz' iddiasıyla tutanak tutarken, Öğrencinin telefonunda yapılan incelemede, söz konusu fotoğrafa rastlanılmadı. Sonrasında 19 yaşındaki öğrenci babasının av tüfeği ile kendini

vurarak yaşamına son verdi. Bir Sonraki gün de sabaha karşı arkadaşının intihar ettiği evin 100 metre ilerisinde 17 yaşındaki arkadaşı ağaca asılı halde bulundu. (Ankara, Erkek, yaş19-17 NTV)

Ergenlik döneminde olan gençlere yönelik yapılacak itham ve suçlamalara dikkat etmek gerektiği gibi ergenlerin yaptığı hatalar konusunda sürecin sağlıklı bir şekilde yürütülmesi de gerekmektedir. Ayrıca bu iki intihar vakasında akran etkisinin olumsuz bir örneği de görülmektedir. Aşağıdaki diğer vakada ise gencin yaptığı ya da yapmadığı bir şeyden dolayı itham ve suçlamalar sonucunda intihar eylemini gerçekleştirdiği anlaşılmaktadır.

İddiaya göre Nurbak Çok Program Anadolu Lisesi son sınıfında okuyan F. K. hakkında okulun sistemine girerek notlarını değiştirdiği iddiasıyla tutanak tutuldu. Daha sonra okuldan ayrılan F. K. eve giderek bahçedeki ağaca iple kendini astı. Yeğenin okul yönetimi tarafından asker ve savcıyla alınıp 6 yıl hapisle tehdit edildiğini öne süren amca, olayın takipçisi olduklarını belirterek sorumluların cezalandırılmasını istedi. (Kabramanmaraş, erkek, yaş 18, Marasmanset)

Genç hakkında yapılan haber içeriğine bakıldığında yaptığı bir hatadan dolayı okul yönetiminin tutanak tutarak adli ve kolluk mercilerine olayı bildirmesi sonucunda olay gerçekleşmektedir. Çünkü yaşanan olayın sonucunda genç, süreçten rahatsız olduğu için intihar eyleminde bulunduğu ifade edilmektedir. Yukarıda belirtildiği gibi ergenlik döneminde yapılan hatalara karşı sürecin ergen psikolojisine uygun yürütülmesi gerekmektedir.

Ergenlik döneminde gençlerin yaşadığı bazı psikolojik sorunlara uzmanlarda çözüm bulamadığı anlaşılmaktadır. Çünkü aşağıdaki vakada gencin son sınıf olması, sınav kaygısı ya da farklı nedenlerden dolayı uzmana başvurarak ilaçlı tedaviye başladığı görülmektedir.

Antalya Ticaret Borsası Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi son sınıf öğrencisi 17 yaşındaki oğlunun odasına çıkan baba, merdivende kendini iple astığını gördü. Koşarak oğlunun boynundaki ipi kesen baba 112 ekiplerine bildirdi. Yapılan incelemede 112 ekipleri gencin bayatını kaybettiğini belirledi. Arkasında not bıraktı. Üniversite sınavına hazırlandığı öğrenilen C.Y.'nin son günlerde psikolojik sorunlar yaşadığı ve tedavi olmak için ilaç kullandığı ileri sürüldü. C.Y.'nin bir hafta önce babası tarafından psikoloğa götürülerek tedavi olduğu öğrenildi. Öte yandan genç arkadaşına bıraktığı notta "ölümünden kimse sorumlu değildir" ifadeleri yer aldı. Gencin intihar etmeden önce boğazındaki iple öz çekim yaparak sosyal medya hesabından paylaştığı ve paylaşımının altına, "Bu görüntüleri ne olursa olsun başına vermeyin. Kaç para verilerse versinler. Bu size son vasiyetimdir" yazdığı ifade edildi. C.Y.'nin ölüm haberini alan arkadaşları da olay yerine gelerek uzun süre göz yaşları döktü. Arkadaşları gencin son günlerde çok mutlu olduğunu ve bunun dikkat çektiğini ifade ettiler. (Antalya, Erkek, Yaş17, Gerçekalanya).

Bu intihar vakası incelendiğinde gencin bazı psikolojik problemler yaşadığı ve uzmana gittiği ifade edilmektedir. Ancak gencin yaşadığı sıkıntılardan mı yoksa verilen ilacın etkisinde kalarak mı intihar ettiği belli değildir. Çünkü intihardan önce uzmana gitmesi sonrasında ilaç kullanması ve arkadaşlarının gözlemine göre son günlerde sebepsiz bir şekilde aşırı mutlu görünmesi durumları değerlendirildiğinde farklı çağrışımlar yapmaktadır. Ayrıca ergenlerin intihar etmeden önce söz ve davranışları ile çevrelerine intihar eyleminde bulunacaklarının ipuçlarını verdikleri gibi aşağıdaki vakada olduğu gibi direkt intihar edeceklerini ifade ettikleri görülmektedir.

Anadolu Lisesi öğrencisi ders saatinde hocasından lavaboya çıkacağını söyleyerek sınıftan çıkan 11. sınıf öğrencisi 16 yaşındaki R. D. sınıftan çıktıktan 5 dakika sonra sınıfın kapısının önünde koridorda çantasında taşıdığı silahı başına dayayarak intihar etti. Silah sesiyle sınıfta çıkan öğrenci ve hocası genç kızın kanları içinde yerde buldu. Yapılan tüm müdahalelere rağmen genç kız kurtarılamayarak bayatını kaybetti. Okulda silahla intihar eden genç kız arkadaşlarına kendini öldüreceğini söylediğini ancak arkadaşları bunu ciddiye almadıkları ifade edilmektedir. (Diyarbakır, Kız, Yaş 16, Yenimesaj)

Öğrenci intihar eylemini gerçekleştirmeden önce intihar düşüncesini arkadaşlarına söylediği anlaşılmaktadır. Ayrıca intihar düşüncesi bir süreç olarak değerlendirildiğinde eylem öncesinde kız öğrencinin silahı temin etmesi, okula getirmesi ve derste izin alarak sınıf kapısının önünde eylemi gerçekleştirmesi bunun planlı bir eylem olduğunu göstermektedir.

Ergenlik döneminde kız ve erkek çocuklar iç ve dış nedenlerden kaynaklı birçok sorunlar ile karşılaşmaktadırlar. Ancak bu sorunlardan en önemlilerinden biri tacizdir. Bu örnekte ise kız öğrencinin uğradığı taciz sonucunda intihar eyleminde bulunduğu vaka verilmektedir.

Meslek lisesi üçüncü sınıf öğrencisi kendini iple asarak yaşamına son verdi. Genç kızın incelenen telefonunda kendisine tacizde bulunduğu anlattığı notta 'Bir kere öpeceğim deyip kolumdan tuttu. Çok korktum ve bırakmasını söyledim. O yere oturdu, beni çekti. Ben onu itip, eve geçtim. Kimselere bir şey çaktırmayıp, odama geçtim, ağladım. Benden büyük yaşlı, sapık. Biliyorum ilk başta diyeceksiniz ne falan filan. O zaman eşi yoktu. Eşi der; o senin ağabeyin, seni kız gibi görüyor ama kime inandıracağım kendimi, yüzüne bakamam' yazdığı görüldü. (Zonguldak, Kız, Yaş 16, Onedio)

Ergenlik döneminde kız çocuğu uğradığı taciz olayını ailesine anlatmaktan kaçınmaktadır. Çünkü kendisine inanılmayacak korkusu ya da farklı anlaşılma düşüncesinden dolayı anlatmaktan kaçındığı anlaşılmaktadır. Karşılaştıkları problemleri kendi iç dünyalarında destek almadan çözmeye çalışırken girdikleri bunalım sonucunda ise intihar eylemine yöneldikleri düşünülmektedir.

Tartışma

Ergenlik, çocukluktan yetişkinliğe geçişin başlangıcı olarak görülen sosyal, fiziksel, duysal ve zihinsel yönden geçişlerin ve değişimlerin hızlı olduğu kritik bir dönemdir. Bundan dolayı gençlerin, ergenlik döneminde şiddete başvurma, zararlı alışkanlıklara yönelme ve suç işleme ihtimalleri yüksek olmaktadır. Literatürde ergenlik üzerinde yapılan çalışmaların vurguladıkları nokta ise ergenliğin zor bir süreç olduğundan tüm aile bireyleri için zor geçeceği (Gül & Güneş, 2009: 98). Bu bağlamda anne ve babanın ergenlik dönemindeki çocuklarını iyi tanımaları ve ergen psikolojisine uygun iletişim kurmaları gerekmektedir. Çünkü araştırma kapsamında analiz edilen vakalarda göstermektedir ki ebeveynler ile yaşanan ilişkisel sorunlar ve olumsuz iletişim sonucunda ergenler intihar eylemini gerçekleştirmektedirler. Buradan hareketle ebeveyn ve ergen ilişki ve iletişiminin sağlıklı olması önem arz etmektedir. Ayrıca uzun süreli bir düşünce geçmişi olmayan intihar girişiminde bulunan ergenlerin vaka analizi yapıldığında genelde tartışma ya da bir anlık kriz durumunda eylemin sonucunu hiç düşünmeden ve en kolay yöntemi seçerek intihar eylemine teşebbüs ettikleri anlaşılmaktadır. Ancak intihar düşüncesine sahip ergenlerin ise daha planlı, öldürücü ya da daha çok zarar verici yöntemleri seçtikleri tespit edilmiştir. Bu durumu literatürde yapılan çalışmalar da desteklemektedir (Cansız Kösesoy & Şahin , 2022: 270).

Şahbaz'ın (2022) yaptığı araştırma sonuçlarına göre akademik başarısızlık nedeniyle intihar edenlerin % 49,6 oranında 15-19 yaş aralığındaki ergenler oluşturmaktadır. Bu yaş grubu gelişim evresi sürecinde duysal açıdan en kritik dönemdir (Şahbaz, 2022: 91). Bu bağlamda ergenlik döneminde sınav ve gelecek kaygısı gençler üzerinde psikolojik baskıya neden olmaktadır. Gençlerden başarı beklentisi bazı durumlarda farklı sorunlara neden olmaktadır. Araştırma sonuçlarına göre de başarısız ya da başarı baskısı altında olan ergenlerin intihar eyleminde buldukları görülmektedir.

Literatürde İntihar vakaları *intihar düşüncesi, intihar eylemi ve tamamlanmış intihar* olmak üzere üç farklı şekilde sınıflandırılmaktadır (Demircan & Karbeyaz, 2022: 594). Tamamlanmış intihar vakaları en çok yaşlılarda görülürken intihar eylemi ise en çok ergen ve gençlerde özellikle 18-34 yaş aralığında görülmektedir (Ye vd, 2022). Bu durumun bireylerin sorun çözme becerilerinin eksikliğinden kaynaklandığı belirtilerek bireylerin sorun çözme becerisinde bir birimlik olumsuzluk intihar düşünme riskini yaklaşık üç kat artırırken intihar girişiminde bulunma oranını ise yaklaşık 4.5 kat arttırmaktadır (Eskin , Akoğlu, & Uygur, 2006: 273). Bu bağlamda ergenlerin yaşadıkları travmatik olaylarda ya da duysal ilişki durumlarında sorun çözme becerileri eksik ya da zayıf olduğundan intihar eyleminde buldukları anlaşılmaktadır. Ayrıca ergenlik döneminde yoğun duyu geçişleri ve yaşanan sorunlar ile mücadele etme konusunda yeterli sorun çözme becerisine sahip olmayan ergenlerin intihar eylemlerine yöneldikleri görülmektedir.

Türkiye'de ergenlerin arkadaş ve akran ilişkileri üzerine yapılan araştırmada olumsuz aile atmosferine sahip ergenlerin akran-arkadaş ve flört ilişkilerinde yaşadıkları olumsuzluklar intihar düşüncesine neden olmaktadır (Demir, Baran, & Ulusoy , 2005). Bu bağlamda araştırma bulgularına göre akran ve flört ilişkilerinin ergen intihar vakalarında baskın ve etkin bir faktör olduğu anlaşılmaktadır.

Dünya çapında bir milyon insan intihar etmeden önce yaklaşık %45'i bir hekime başvurduğu için bu ölümlerin azaltılması küresel bir zorunluluktur (Turecki & Brent, 2017). Bu bağlamda IMS-Health Amerikan ulusal reçete verilerine göre de yılda sekiz milyon antidepresan yazılmaktadır (Posner vd, 2007: 1035).

Antidepresan ve intihar arasındaki ilişkinin değerlendirilmesi sonucunda antidepresanlar tedavi sürecinde duygusallık durumunu arttırdığı için intihar düşüncesini ve potansiyel intihar riskini artırdığı belirtilmektedir (A.e.g.). Çünkü hassas duygu geçişleri ve duygu kontrollerinden yoksun olan ergenin kullanılan ilacın etkisinde de kalarak potansiyel intihar riski artmaktadır. Bundan dolayı uzmanların ilaç tedavisinde ergenlik dönemi özelliklerini de göz önünde bulundurması önem arz etmektedir.

Ergenlik dönemi aile ve ergen arasında yaşanan çatışmalar, ailevi problemler, reddedilme, sevgiliden ayrılma, başarısızlık ve bireyin çevresinden kaynaklı problemler intihar risk faktörünü artırmaktadır (Siyez, 2006: 415-416). Buradan hareketle intihar risk faktörünün çok karışık bir yapısı olduğu için biyolojik, (genetik dahil) psikolojik, (kişilik özellikleri), klinik (psikiyatrik rahatsızlıkları olanlar) ve sosyal sorunlardan mı kaynaklandığının belirlenmesi zor olabilmektedir (Turecki, ve diğerleri, 2019). Siyez'in de aktardığına göre her 10 ergenden 9'u intihar etmeden önce ipucu ve intihar sinyali vermektedir (Siyez, 2006: 417). Bu araştırma bulgularında da ergenlerin genelde intihar etmeden önce söz ve davranışlarıyla ipucunu verdikleri anlaşılmaktadır.

İntiharları önleme konusunda bireyin yaşı, cinsiyeti ve bölgesi önemli olduğu gibi yaşadığı sosyal, kültürel ve ekonomik faktörler de önemlidir (Naghavi, 2018: 10). Ayrıca intihar vakalarında ergenin aile ve sosyal çevresi intihar eylemini önlemede önemli bir etkidir. Çünkü aile ve arkadaş ilişkilerindeki sosyal destek düzeyinin yüksek olması intihar faktöründe önemli bir tampon görevi görmektedir. Karşılı'nın (2022) yaptığı araştırmaya göre de sosyal destek düzeyi zayıf olan bireylerin durumunda belirsizliğe tahammülsüzlük düzeyi artıkça intihar düzeyinde de artma olasılığı ortaya çıkmaktadır. Ancak sosyal destek düzeyi ve sorun çözme becerisi yüksek bireylerin intihar olasılığının azaldığı ve sosyal desteğin önemli bir korucuyu faktör olduğu görülmektedir (Karşılı, 2022: 100-101). Bu bağlamda ergenlerin aile ve aile ilişkileri ile arkadaş ve çevre ilişkilerinin sağlıklı olması sosyal destek düzeyine olumlu yönde katkı sağladığı için intihar riskini azalttığı gibi önleme konusunda da önemli bir rol üstlenmektedir. Bu durumda sorunlu ergenlere yönelik sosyal hizmet desteği verilerek ergenin sosyal yönü güçlendirilerek ilişkilerinin iyileşmesine ve gelişmesine katkı verilmesi intihar riskini azaltmak ve önlemek için çözüm olacağı düşünülmektedir. Ancak psikiyatrik ve biyolojik nedenli intihar risk faktörlerinde ise sosyal hizmet uzmanının yönlendirme yaparak hekimler ile birlikte multidisipliner yaklaşım ile destek sunulması daha sağlıklı bir yöntem olacaktır.

Sonuç

Bu araştırmada son yıllarda intihar eden öğrencilerin medyaya yansıyan 200 haber metni içeriği incelenerek 15-19 yaş aralığında olan 42 vaka seçilmiştir. Bu vaka metinlerinin içerik ve betimsel analizi yapılarak belirli tema ve kategoriler şeklinde sonuçlar aktarılmıştır.

Ergenlik dönemi kritik bir süreç olduğundan bu dönemin psikososyal yönden sağlıklı geçirilmesi önemlidir. Çünkü ergenlik döneminde duygu geçişleri yoğun olduğu için travma ya da ergenlerin yaşadıkları farklı sorunlardan dolayı intihar düşüncesi diğer dönemlere göre daha fazladır.

Ergenlik dönemde intihar vakaları uzun süre düşünce geçmişi olmayan plansız ya da uzun bir düşünce sonrası planlı şekilde gerçekleştiği görülmektedir. Vakalar incelendiğinde bir düşünce süreci olmayan genelde plansız intihar eylemlerinin şekli yüksekte atlama olmaktadır. Ancak uzun bir düşünce geçmişi olan planlı intihar eylemlerinin ise daha acı verici ve öldürücü olan ası ya da ateşli silah kullanma şeklindedir.

İntihar eden ergenlerin öğrenim gördüğü sınıfa göre analiz edildiğinde kız öğrencilerin genelde 10. Sınıfta, erkek öğrencilerin ise 12. sınıfta daha fazla intihar eyleminde buldukları bulgusu edinilmiştir. Ergenlerin intihar sebepleri genelde haber içeriklerinde belirtilmemiştir. Ancak intihar nedeni belirtilenlerin ise aile ile yaşadıkları sorunlar, duygusal ilişki sorunları, suçlanma ve taciz gibi nedenlerden dolayı intihar eyleminde buldukları bulgusu edinilmiştir.

Sonuç olarak literatürde ve bulgularda ifade edildiği üzere intihar eden ergenden birçoğu intihar etmeden önce intihar edeceğini yakın çevresine söz ya da davranışları ile hissettirmektedir. Çeşitli sebeplerden dolayı intihar eyleminde bulunan gençlerin öncesinde gerekli psikososyal destek verilmesi durumunda intihar eyleminin önleneceği ya da azaltılacağı düşünülmektedir. Bu desteği her okulda bulunduğu rehber öğretmenler vereceği gibi Türkiye'de okul sosyal hizmet uygulaması olmadığı için o bölgedeki sosyal hizmet uzmanları

verebilir. Ayrıca uzmanların desteği ile bireyin tekrar psikososyal yönden sağlıklı duruma gelerek hayatına devam etmesi öngörülmektedir.

Öneriler

- İntihar eylemlerini azaltmak için devlet tüm kurumları ile mücadele edecek politikalar geliştirmesi gerekmektedir.
- Devlet kurumları ve sivil toplum örgütleri intihar riski olan bireylere yönelik önleyici çalışmalar yapması önem arz etmektedir.
- Sosyal hizmet disiplininin önleyici ve tedavi edici yönünün etkin kullanılabilmesi için okul sosyal hizmet uygulamasının tüm okullarda başlatılması gerekmektedir.
- İntihar konusunda yapılan ve yapılacak araştırmalar ile toplumda farkındalık oluşturulması önemlidir.
- Ergenlik döneminde kız ve erkek çocukların yaşadıkları sorunları ebeveynlerin ve okul yönetiminin dikkate alması ve onların psikolojik durumuna göre gerekeni yapması önem arz etmektedir.
- Ergenlik döneminde intihar düşüncesi veya intihar girişimi olan çocuklara ve ailelerine yönelik uzmanlar (sosyal hizmet uzmanı, Psikolog, Sosyolog, Psikiyatr) tarafından psikososyal destek verilmelidir.
- Ergenlik dönemindeki çocuklarıyla anne ve babanın sağlıklı ilişki ve iletişim kurması önem arz etmektedir.

Kaynakça

- Akçe, İ., & Doğan, H. (2020). İntihar ve Sosyal Hizmet: İnternet Haberleri Üzerine Bir İnceleme. *Toplum ve Sosyal Hizmet*, 31(4), 1624-1652. <https://doi.org/10.33417/tsh.747667>
- Balcıoğlu, İ., & Abanoz, Y. (2009). Madde Bağımlılığı, İntihar, Sanık Psikolojisi. *Dirim Tıp Gazetesi*, 84(1), 15-20.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, E., Akgün, Ö., Karadeniz, Ş., & Demirel, F. (2020). *Eğitimde Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara: Pegem Akademi.
- Cansız Kösesoy, B., & Şahin, M. (2022). İntihar Davranışında Bulunan Vakalarda Sosyal Hizmet Müdahale Geçmişi ve Mevcut İhtiyaçlar. *Bingöl Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 12(24), 263-281.
- Cılga, İ. (2004). *Bilim ve Meslek Olarak Türkiye'de Sosyal Hizmet*. Ankara: Hacettepe Üniversitesi Sosyal Hizmet Yüksekokulu Yayını.
- Cüceloğlu, D. (1997). *İnsan ve Davranış*. İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Demir, N., Baran, A., & Ulusoy, D. (2005). Türkiye'de Ergenlerin Arkadaş-Akran Grupları ile İlişkileri ve Sapmış Davranışlar: Ankara Örneği. *Bilgi*, 32, 83-108.
- Demircan, T., & Karbeyaz, K. (2022). Tamamlanmış İntihar Olgularında Psikolojik Otopsi. *Osman Gazi Tıp Dergisi*, 593-600.
- Derman, O. (2008). Ergenlerde Psikososyal Gelişim. *Adolesan Sağlık II*, 19-21.
- Devrimci Özgüven, H., & Sayıl, I. (2003). Suicide Attempts in Turkey: Results of the WHO–EURO Multicentre Study on Suicidal Behaviour. *Can J Psychiatry*, 324-329.
- Duman, N. (2000). *Ankara Liselerinde Çeteğe Katılma Potansiyeli Olan Öğrenci Grupları ve Okul Sosyal Hizmeti* [Yayınlanmamış doktora tezi]. Hacettepe Üniversitesi.
- Durkheim, E. (1992). *İntihar* (Özer Ozankaya, Çev.). İmge Kitabevi.
- Eskin, M., Akoğlu, A., & Uygur, B. (2006). Ayakta Tedavi Edilen Psikiyatri Hastalarında Travmatik Yaşam Olayları ve Sorun Çözme Becerileri: İntihar Davranışıyla İlişkisi. *Türk Psikiyatri Dergisi*, 17(4), 266-275.

- Evans , E., Hawton, K., Rodham , K., & Deeks, J. (2005). The prevalence of suicidal phenomena in adolescents: a systematic review of population-based studies. *Suicide and Life Threatening Behavior*, 239-250.
- Guni, Ö. (2017). Sosyal Hizmet Mesleğinin Bilim ve Uygulamadan Gelen Gücü. T. Gencer, & İ. Cılga (Ed), *Sosyal Hizmeti Yeniden Düşünmek içinde* (s. 35-47). Nika.
- Gül, S., & Güneş, İ. (2009). Ergenlik Dönemi Sorunları ve Şiddet. *Sosyal Bilimler Dergisi*, 11(1), 79-101.
- İpek, Z., Yeşilmen, M., & Kayan Ocakoğlu, B. (2022). *Ergen Bireylerde İntihar Davranışlarının Çok Yönlü İncelenmesi: Batman İli Örneği*. Dorlion Yayınları.
- Johnson, J., Cohen, P., Gould, M., Kasen, S., Brown, J., & Brook, J. (2022). Childhood Adversities, Interpersonal Difficulties, and Risk for Suicide Attempts During Late Adolescence and Early Adulthood. *Arch Gen Psychiatry*, 741-749.
- Kara, A., & Bağcı, Z. (2022). Evaluation of Peripheral Inflammation Parameters in Adolescents With Suicide Attempts. *Kocatepe Tıp Dergisi*, 305-311.
- Karlı, F. (2022). *Belirsizliğe Tabammülsüzlük, Sorun Çözme ve İntihar Olasılığı Arasındaki İlişki: Bir Durumsal Aracılık Modeli*. [Yayınlanmamış doktora tezi]. Aydın Adnan Menderes Üniversitesi.
- Kırman, B. (2020). *Ruhsal Bozukluğu Olan Kadın Hastalarda İntihar Davranışının Aile İşlevselliği ile İlişkisi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Korap, N. (2013). *Algılanan Anne Baba Tutumlarının Ergenlerin İletişim Becerilerine Etkisi*. [Yayınlanmamış yüksek lisans tezi]. Marmara Üniversitesi.
- Naghavi, M. (2018). Global, regional, and national burden of suicide mortality 1990 to 2016: systematic analysis for the Global Burden of Disease Study 2016. *BMJ*, 1-11.
- Özkan, Y., & Selcik, O. (2006). Klinik Çalışmalarından Sosyal Politikaya: Sosyal Hizmet Uzmanlarının Roller ve Sorumlulukları. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*. 9(46), 431-437.
- Öztürk, E. (2022). *Ergenlerde Olumsuz Yaşam Olayları ile Depresyon ve İntihar İlişkisinde Duygu Düzenleme, Bilinçli Farkındalık ve Duygusal İşleme Hassasiyetinin Rolü*. 31. Ulusal Çocuk ve Ergen Ruh Sağlığı ve Hastalıkları Kongresi, Ankara.
- Posner , K., Oquendo, M., Gould, M., Stanley, B., & Davies, M. (2007). Columbia Classification Algorithm of Suicide Assessment (C-CASA): Classification of Suicidal Events in the FDA's Pediatric Suicidal Risk Analysis of Antidepressants. *Psychiatry*, 1035-1043.
- Sabawoon, A., Keyes, K., Karam, E., & Masfety, V. (2022). Associations between traumatic event experiences, psychiatric disorders, and suicidal behavior in the general population of Afghanistan: findings from Afghan National Mental Health Survey. *Sabawoon et al. Injury Epidemiology*, 1-17.
- Shain, B., & Committee on Adolescence. (2007). Suicide and Suicide Attempts in Adolescents. *American Academy of Pediatrics*, 669-676.
- Sheafor, B., & Horejsi, C. (2016). Sosyal Hizmet Mesleğinin Çalışma Alanı. *Sosyal Hizmet Uygulaması Temel Teknikler ve İlkeler içinde* (s. 21-34). Nika.
- Siyez, D. M. (2006). Ergenlik Döneminde İntihar Girişimleri: Bir Gözden Geçirme. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 14(2), 413-420.
- Şahbaz, H. (2022). Coğrafi Bir Bakış Açısıyla 2002-2019 Döneminde Türkiye'deki İntiharlar. *Erzurum Teknik Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 15, 64-103.
- Şeker, A. (2011). *Sosyal Hizmetlerde Etik*. Sabev.
- Şevik, A., Özcan, H., & Uysal , E. (2012). İntihar Girişimlerinin İncelenmesi: Risk Faktörleri. *Klinik Psikiyatri*, 14(4), 218-225.

- Turecki, G., & Brent, D. (2017). Suicide and Suicidal Behaviour. *Canadian Institutes of Health Research*, 1227-1239.
- Turecki, G., Brent, D., Gunnell, D., O'Connor, R., Oquendo, M., & Pirkis, J. (2019). Suicide and Suicide Risk. *Nature Reviews Disease Primers*.
- TÜİK. (2019). *Cinsiyete göre, yaşa göre özel intihar bsz.* TÜİK.
- Ye, G., Li, Z., Yue, Y., & Wu, Y. (2022). Suicide attempt rate and the risk factors in young, first-episode and drug-naïve Chinese Han patients with major depressive disorder. *BMC Psychiatry*.
- Yıldırım, A., & Şimşek, H. (2013). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*. Seçkin.
- Zastrow, C. (2016). *Sosyal Hizmete Giriş*. Nika Yayınları .
- Zastrow, C., & Kirst-Ashman, K. (2017). *İnsan Davranışları ve Sosyal Çevre I Bebeklik, Çocukluk ve Ergenlik* (Abdurrahman Aydın Çev.). Nika Yayınları.
- Zortea, T., Cleare, S., Melson, A., Wetherall, K., & O'Connor, R. (2020). Understanding and Managing Suicide Risk. *British Medical Bulletin*, 1-12.

EXTENDED SUMMARY

Suicide is an act of violence that begins with the thought of intentionally harming oneself and ends in death. While this action was a symbol of heroism and courage in primitive warrior societies, today it is seen as a negative action against a psychiatric disorder or survival instinct. Today, it is noteworthy that suicide acts, which are seen as a public health problem worldwide, occur mostly in the adolescence period between the ages of 15-19.

It is important to solve and prevent the phenomenon of suicide, which is one of the most important problems in all societies. In order to solve this problem, it is important to know and understand the biological, psychological and sociological factors of individuals at risk. Within the scope of this research, the reasons for suicide and the ways of committing suicide of adolescents aged 15-19 years in Turkey are analyzed. In addition, by emphasizing the relationship between adolescence and suicide, it is aimed to emphasize what can be done from the perspective of social work to solve the problem of suicide.

The research was designed according to the qualitative research method. It is not important to generalize over the data obtained in qualitative studies. The important thing is to present different and various examples in a study as a whole. In addition, analyzes can be made by collecting in-depth and detailed data on the subject with the qualitative research method. In this direction, by examining 200 news content reflected in the media, 42 completed adolescent suicide cases between the ages of 15-19 were determined. Content and descriptive analyzes of the determined cases were made.

According to the research findings, suicide cases are mostly seen in the 10th grade for female students and in the 12th grade for male students, according to the class of education. In terms of the method of committing suicide, it was found that the adolescents performed the act in the form of jumping first, then hanging themselves, and finally using a firearm. According to the results of the research, in which the reason for suicide is included in the news content, the reasons such as negative family relationships, emotional relationships, accusations, harassment and illness come first. In this context, in line with the preventive role of social work, it is aimed to reduce the rate of suicide by providing micro- and mezzo-level psychosocial support to adolescents with suicidal ideation and suicide risk.

As a result, many of the adolescents make their close friends feel that they will commit suicide before they commit suicide, with their words or behaviors. It is thought that if the necessary psychosocial support is provided before the young people who commit suicide for various reasons, the suicide action will be prevented or reduced. This support can be given by school counselors as well as social workers in that region. In addition, with the support of experts, it is envisaged that the adolescent will become psychosocially healthy again and continue her/his life.